

Vårens vakreste eventyr

For de av oss som er spesielt interessert i politikk er våren, i de årene det er stortingsvalg, den aller beste årstiden. Da kan en oppleve og følge med på det vakreste eventyr: partienes landsmøter. Med ni partier på Stortinget er det følgelig ni landsmøter å følge med på, og i disse tider med digital tilrettelegging er de også svært tilgjengelige. Stor underholdning for den som liker slikt.

▀ **CHRISTIAN POLLOCK FJELLSTAD, RÅDGIVER – POLITIKK OG KOMMUNIKASJON, NTF**

Både store og små partier har sine særegenheter og ulike måter å skape politikk på, men for NTF er det viktigste på hvilken måte partiene engasjerer seg i tannhelse generelt, og hvor mye plass dette vies i partiprogrammene. Det kan variere mye. Vårt hovedspørsmål er: Hva har partiene vedtatt på det tannhelsepolitiske området?

Et klassisk hovedskille i norsk politikk er i forholdet mellom å organisere tjenester i offentlig eller privat regi. Dette skillet er en grov generalisering av henholdsvis politikken venstreside; Rødt, SV, AP, SP og MDG og høyreside; KrF, Venstre, Høyre og FrP. En slik generalisering tar ikke høyde for et selvstendig sentrum i norsk politikk, ei heller en grønn side satt opp mot en rød og blå. For tannhelsepolitikken er det uansett mer hensiktsmessig å dele politikken inn i de som ønsker å opprettholde og utvikle den nåværende organiseringen av tannhelsetjenesten i Norge eller de som ønsker i større eller mindre grad å reformere modellen. Til det formål er en klassisk todeling ganske passende, med det forbehold at Senterpartiets tannhelsepolitikk i sin essens er mer blå enn rød. Overordnet er uansett de aller fleste enige om at målet skal være en god tannhelse i befolkningen.

Partienes politikk

To korte programpunkter fra relativt små partier summerer opp det politiske skillet best. Rødt går til valg på å innføre offentlig finansiering og drift av tannhelsetjenester, mens KrF vil sikre Den offentlige tannhelsetjenesten tilstrekkelig finansiering, og legge til rette for godt samarbeid mellom privat og offentlig tannhelsetjeneste.

Både AP og SV går til valg på en tannhelsereform, men har ulike tilnærminger til hva dette innebærer, og ulik oppfatning av hvilken fart reformen skal ha. Begge partiene, samt MDG og Rødt, ønsker en utvidelse av Den offentlige tannhelsetjenesten, med mål om å likestille tannhelse med andre helsetjenester.

Å gjøre tannhelse billigere for den enkelte er et uttalt mål for mange partier, men både AP og SV foreslår konkret å regulere prisene i seg selv. På motsatt side finner vi partiene som «bare» ønsker å styrke ordningen hvor særskilte grupper får støtte til tannbehandling etter folketrygdloven. Det gjelder SP, KrF, V, H og FrP. Essensen i forslagene kan oppleves som forskjellen mellom å endre litt på dagens ordninger eller på sikt skape en helt ny ordning.

Årets partiprogrammer.

De mest konservative partiene på det tannhelsepolitiske området kan sies å være Høyre og Senterpartiet, som i hovedsak legger til grunn dagens organisering. Riktignok ønsker Høyre å innføre fritt behandlingsvalg også i tannhelsetjenesten, men ansvaret, og derfor finansiering, vil fortsatt være i det offentlige. Her får Høyre langt på vei følge av FrP. Ulike partier har ulike velgergrupper å henvende seg til og for FrP er de eldre av særlig viktighet og høy prioritet. Pensjonister er derfor en gruppe som ifølge FrP må løftes frem og gis et bedre tannhelsetilbud, det være seg i offentlig eller privat regi.

Nykommeren i norsk politikk, MDG, løfter frem en annen gruppe i sitt partiprogram: de som faller inn under TOO-ordningen (tortur, overgrep og odontofobi). MDG er ellers også det eneste partiet som løfter frem e-helse som en egen satsning på tannhelseområdet.

Valg

Høsten stortingsvalg blir spennende. Hvilke mål settes for tannhelsetjenesten? Hvordan skal tjenestene organiseres, og hvem tar regningen?

For NTF oppleves det som om tannhelse er mer i vinden enn før. Om dagens regjering på høyresiden byttes ut med en regjering med hovedtyngde på venstresiden, vil det åpenbart være større sannsynlighet for at det skjer noe med organisering og finansiering av tannhelsetjenesten. Men hvor store endringer som kan komme er vanskelig å si noe om. For NTF er det viktig å få best mulig kunnskapsgrunnlag før man eventuelt vurderer store endringer. NTF ønsker derfor en helhetlig gjennomgang av tannhelsetjenesten og i særlig grad at en vier oppmerksomhet til de ordningene som finansieres og organiseres av det offentlige.

I dag er det mye en ikke vet om tannhelse. Hvor mange tannleger finnes i Norge? Hva gjør de? Hvor stor er egentlig tannhelseøkonomien? Hvordan måles og rapporteres tannhelse i et folkehelseperspektiv? Disse spørsmålene og flere til håper NTF at vordende politikere dveler ved før forhandlingene etter stortingsvalget starter. Skal man gjøre mye, må man vite mye.